

ΑΝΩΤΑΤΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 1/1986)

ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΚΟΠ ΚΑΤΑ
ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ "ΟΡΦΕΑΣ" ΑΘΗΑΙΝΟΥ

Ημερ: 17.2.1986

Ώρα: 3.30 μμ

Τόπος: Γραφεία ΑΔΕΑ (πρώην γραφεία ΚΟΑ)

Ενώπιον: κκ Αλέκου Ευαγγέλου Προέδρου, Τίτου Φάνου Αντιπροέδρου, Τάσσου Παπαδόπουλου, Αντώνη Δράκου και Ξένιου Ξενόπουλου Μελών.

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 2

(Κατά πλειοψηφία)

Όταν ζητήθηκε από τον μάρτυρα κατηγορίας 2 Λοχία Ονησίφορο Ιωάννου να παρουσιάσει τη γραπτή κατάθεση που έδωσε ο τότε Έφορος Ποδοσφαίρου του Σωματείου Παναγιώτης Γεωργίου στην Αστυνομία, η υπεράσπιση ήγειρε ένσταση στην προσαγωγή της.

Αναλύοντας τους λόγους της ενστάσεως ο κ Ευσταθίου εισηγήθηκε ότι η κατάθεση κρίθηκε από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας στην ποινική υπόθεση 6263/85 ότι δεν ήταν θεληματική γιατί λήφθηκε κατά τις πρωινές ώρες, και έτσι, είπε ο κ Ευσταθίου, η ΑΔΕΑ, ως πειθαρχικό όργανο, είναι δεσμευμένη από το πόρισμα του ποινικού δικαστή σύμφωνα με την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση Μύθιλλος Vs Δημοκρατία (1982) 3 C.L.R. 698 που επικυρώθηκε κατ'έφεση και είναι δημοσιευμένη στο (1983) 3 C.L.R. 36. Πρόσθετα, ο κ Ευσταθίου τόνισε ότι η ενέργεια της Αστυνομίας να πάρει την κατάθεση κατά τις πρωινές ώρες ήταν καταπιεστική και συνιστά απάνθρωπη και ταπεινωτική μεταχείριση κατά παράβαση του άρθρου 8 του Συντάγματος. Σε τέτοια περίπτωση υποστήριξε ο κ Ευσταθίου, η ΑΔΕΑ υποχρεούται σύμφωνα με τα άρθρα 34 και 35 του Συντάγματος, τα οποία επιβάλλουν υποχρέωση στις νομοθετικές, εκτελεστικές και δικαστικές αρχές της Δημοκρατίας να διασφαλίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων για τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες, να μη δεχτεί την υπό αμφισβήτηση κατάθεση που λήφθηκε κατά παράβαση του άρθρου 8 του Συντάγματος και αναφέρθηκε στην απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση Αστυνομία Vs Γεωργιάδη (1983) 2 C.L.R σελίς 33.

Εξάλλου ο κ Ταλαρίδης, που παρουσιάζεται εκ μέρους της ΚΟΠ, αντικρούοντας τα επιχειρήματα της υπεράσπισης, υπέβαλε ότι παρόλο που ένα πειθαρχικό όργανο δεσμεύεται από τη διαπίστωση των πραγματικών γεγονότων που γίνεται από το ποινικό δικαστήριο, ωστόσο στην προκειμένη περίπτωση δεν υπάρχει οριστική διαπίστωση γεγονότος αλλά πόρισμα πάνω σε παρεμπόπτον θέμα που αφορά την αποδοχή μαρτυρίας. Στη συνέχεια ο κ Ταλαρίδης υπέβαλε ότι το ποινικό δικαστήριο δεν αποδέχτηκε την κατάθεση, σύμφωνα με τους αυστηρούς κανόνες περί αποδείξεως και τους δικαστικούς κανόνες, οι οποίοι δεν δεσμεύουν την ΑΔΕΑ, και για να τονίσει την απaréσκεια του δικαστηρίου για μεθόδους λήψης καταθέσεων που δεν είναι απόλυτα σύμφωνες με αυτές τις αρχές.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό της υπεράσπισης ότι ο κατηγορούμενος υποβλήθηκε σε απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση κατά παράβαση του άρθρου 8 του Συντάγματος, ο κ Ταλαρίδης δέχτηκε ότι αν πράγματι έτσι έχουν τα πράγματα η ΑΔΕΑ δεν μπορεί να αποδεχτεί την κατάθεση αυτή σύμφωνα με το άρθρο 35 του Συντάγματος όπως ερμηνεύθηκε στην υπόθεση Αστυνομία Vs Γεωργιάδη. Ισχυρίστηκε, ωστόσο, ότι το γεγονός ότι η κατάθεση λήφθηκε κατά τις πρωϊνές ώρες δεν μπορεί να θεωρηθεί απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση. Όσον αφορά την αθώωση των τριών αξιωματούχων του Σωματείου από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας ο κ Ταλαρίδης εισηγήθηκε ότι η αθώωση των κατηγορουμένων δε σημαίνει ότι αυτοί δεν διέπραξαν το αδίκημα της δωροδοκίας αλλά απλώς ότι δεν αποδείχθηκε η ενοχή τους σύμφωνα με τους κανόνες περί αποδείξεως που εφαρμόζονται στα ποινικά δικαστήρια. Εισηγήθηκε, επίσης, ότι η ΑΔΕΑ δικαιούται να βρεί την αλήθεια με οποιονδήποτε άλλο τρόπο και όχι μέσω των αυστηρών κανόνων περί αποδείξεως που εφαρμόζουν τα δικαστήρια.

Αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας στην ποινική υπόθεση Αρ. 6263/85, στην οποία κατηγορούντο οι τρεις αξιωματούχοι του Σωματείου μεταξύ των οποίων και ο Παναγιώτης Γεωργίου, για αδικήματα αφορώντα σε δωροδοκία, δεν αποδέχτηκε την κατάθεση που έδωσε ο τελευταίος στην Αστυνομία γιατί, όπως έκρινε το Δικαστήριο, ο χρόνος μέσα στον οποίο διεξήγαγαν την ανάκριση τα Αστυνομικά όργανα, σε συνδυασμό με το σύνολο των περιστάσεων της υπόθεσης, καθιστούσε καταπιεστική την ενέργεια τους αυτή γιατί έτεινε να εξασθενίσει και εξασθένησε την ελεύθερη θέλησή του.

Αφού το Δικαστήριο εξέτασε τους διάφορους ισχυρισμούς και τα επιχειρήματα που υπέβαλε η υπεράσπιση στην πιο πάνω υπόθεση, απέφυγε να εκφέρει γνώμη πάνω σε διάφορες πτυχές ενόψει της απόφασης που κατέληξε πάνω σε άλλο θέμα και συγκεκριμένα το χρόνο που διεξήχθη η ανάκριση.

Παραθέτουμε πιο κάτω απόσπασμα από τις σελίδες 16 και 17 της Ενδιάμεσης Απόφασης του Δικαστηρίου (Τεκμήριο 3 ενώπιόν μας).

"Τις δικονομικές ανάγκες τις παραμερίζω διότι σε αυτές δεν πρέπει κατά τη γνώμη μου να προσδοθεί βαρύνουσα σημασία. Για τις άλλες όμως πτυχές του προβλήματος θα αποφύγω να εκφέρω γνώμη ενόψει της απόφασης στην οποία έχω καταλήξει επί άλλου θέματος.

Γ. Ο χρόνος κατά τον οποίο διεξήχθη η ανάκριση.

Το ότι ο 3ος κατηγορούμενος κρατήθηκε ξύπνιος μετά τη σύλληψη του για ανάκριση κατά τις πρώτες πρωινές ώρες είναι ζήτημα που απασχόλησε ιδιαίτερα το Δικαστήριο. Η συνέχιση των ανακρίσεων κατά τη διάρκεια της νύκτας δεν φαίνεται ότι είχε καταστεί επιβεβλημένη από οποιεσδήποτε ιδιαίτερες ανάγκες της υπόθεσης. Μου φαίνεται πως εκείνο που οδήγησε τον υπεύθυνο των ανακρίσεων στην απόφαση να συνεχίσει κατά τη διάρκεια της νύκτας τις ανακρίσεις ήταν ο υπολογισμός ότι τα αποτελέσματα ενδέχεται να ήταν πιο ευνοϊκά γιατί θα ήταν πιο μεγάλη η πιθανότητα να εξασφαλίσει ομολογία από τους κατηγορούμενους 2, 3 και 4 αν ενεργούσε γρήγορα, προτού περάσει η επίδραση που είχε δημιουργήσει στους κατηγορουμένους η απρόσμενη γι' αυτούς εξέλιξη των πραγμάτων. Αργότερα, μετά που θα ξημέρωνε, θα μπορούσαν πιο ψύχραιμα να ανασυγκροτήσουν τις σκέψεις τους, και αν έπαιρναν τότε και νομική συμβουλή, όπως είχαν κάθε δικαίωμα να πράξουν, πιθανώς η στάση τους να ήταν διαφορετική.

Το θέμα της ώρας είναι βέβαια θέμα που πρέπει να εξετάζεται μέσα στο πλαίσιο της συγκεκριμένης υπόθεσης και συναρτάται προς τη φύση και τις ανάγκες της υπόθεσης, τις συνθήκες της κράτησης, την κατάσταση και τη στάση του συγκεκριμένου κατηγορουμένου έναντι της διεξαγωγής της ανάκρισης, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο διεξάγεται η ανάκριση. Στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν δόθηκε πραγματική εκλογή στον 3ο κατηγορούμενο για τη συμμετοχή του στην κουραστική πορεία της ανάκρισης κατά τις πρώτες πρωινές ώρες.

Παρόλον ότι τα αστυνομικά όργανα ενήργησαν με αφοσίωση προς το καθήκον τους, ο χρόνος μέσα στον οποίο διεξήγαγαν την ανάκριση σε συνδυασμό με το σύνολο των περιστάσεων της υπόθεσης, καθιστούσε καταπιεστική την ενέργεια τους αυτή, γιατί έτεινε να εξασθενήσει και πιστεύω ότι εξασθένησε την ελεύθερη θέληση του 3ου κατηγορουμένου.

Η ομολογία του 3ου κατηγορουμένου που ήταν το αποτέλεσμα αυτής της εξασθένισης δεν μπορεί να γίνει δεκτή. (Βλ. τις αποφάσεις στις υποθέσεις R. v. Prager, (1972) 56 Cr. App. R. 151, και R. v. Priestley, (1965) 51 Cr. App. R. 1.)"

Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι η γραπτή κατάθεση που έδωσε ο 3ος κατηγορούμενος (Παναγιώτης Γεωργίου) στην Αστυνομία και την οποία επιχειρεί ο κ Ταλαρίδης να παρουσιάσει σήμερα ενώπιόν μας, έτυχε της κρίσης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας στην πιο πάνω ποινική υπόθεση το οποίο αποφάσισε ότι η ομολογία του ήταν αποτέλεσμα της εξασθένισης της ελεύθερης θέλησής του, η οποία υπήρξε αποτέλεσμα καταπιεστικής ενέργειας των Αστυνομικών οργάνων, και γι' αυτό δεν έγινε αποδεκτή.

Εγείρεται επομένως το ερώτημα κατά πόσο το πόρισμα πάνω σ' αυτό το γεγονός (finding of fact) δεσμεύει ένα πειθαρχικό όργανο, όπως η ΑΔΕΑ στην προκειμένη περίπτωση.

Θα πρέπει πρώτα να εξετάσουμε την επίδραση που ασκεί πάνω στην πειθαρχική δίκη το δεδικασμένο από ποινικές υποθέσεις. Με άλλα λόγια, εγείρεται το ερώτημα κατά πόσο ένα πειθαρχικό όργανο οφείλει να αποδέχεται ή είναι δεσμευμένο από την ύπαρξη ορισμένων πραγματικών γεγονότων και περιστατικών όπως τα δέχτηκε το ποινικό δικαστήριο ή κατά πόσο το πειθαρχικό όργανο μπορεί να εκτιμήσει το ίδιο τις αποδείξεις που προσκομίζονται σ' αυτό ανεξάρτητα από την ετυμηγορία του ποινικού δικαστηρίου.

Η απάντηση εξαρτάται από τις ρητές νομοθετικές διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία του πειθαρχικού οργάνου. Ελλείψει οποιασδήποτε ρητής νομοθετικής διάταξης, κατά πάγια νομολογία, το πειθαρχικό όργανο είναι δεσμευμένο από τη διαπίστωση των πραγματικών γεγονότων που γίνεται από το ποινικό δικαστήριο, εκτός σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως για παράδειγμα, στην περίπτωση που προσκομίζεται νέα μαρτυρία ενώπιον του πειθαρχικού οργάνου αλλά όχι/στίς ^{ασφαλώς} περιπτώσεις που το ίδιο αποδεικτικό υλικό προσήχθη ενώπιον του ποινικού δικαστηρίου και έτυχε της κρίσης του.

Ωστόσο θα πρέπει να τονιστεί, ότι παρόλον που ένα πειθαρχικό όργανο οφείλει να αποδεχθεί και είναι δεσμευμένο από την ύπαρξη ορισμένων πραγματικών γεγονότων όπως διακριβώθηκαν από το ποινικό δικαστήριο, το πειθαρχικό όργανο είναι ελεύθερο να κρίνει εάν και κατά πόσο τα γεγονότα και περιστατικά που ήδη διαπιστώθηκαν από το ποινικό δικαστήριο συνιστούν οποιοδήποτε πειθαρχικό

παράπτωμα, και αυτό, γιατί τα συστατικά στοιχεία του πειθαρχικού παραπτώματος μπορεί να είναι διαφορετικά από τα συστατικά στοιχεία του ποινικού αδικήματος.

Το θέμα της επίδρασης που ασκεί πάνω στην πειθαρχική δίκη το δεδικασμένο από ποινικές αποφάσεις εξετάστηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου στην υπόθεση Μόζορας Vs Δημοκρατίας (1966) 3 C.L.R. σελίδα 366 αλλά οι γνώμες που εκφράστηκαν από το Δικαστήριο είναι διϊστάμενες. Δυο από τους τέσσερεις Δικαστές εξέφρασαν την άποψη ότι το πειθαρχικό όργανο είναι δεσμευμένο από την ύπαρξη ορισμένων πραγματικών γεγονότων όπως τα δέχτηκε το ποινικό δικαστήριο, ενώ οι άλλοι δυο Δικαστές έκριναν ότι το πειθαρχικό όργανο δεν είναι απόλυτα δεσμευμένο από τη διαπίστωση τέτοιων πραγματικών γεγονότων.

Το ίδιο θέμα εξετάστηκε και πάλι από το Ανώτατο Δικαστήριο στην υπόθεση Μύθιλλος Vs Δημοκρατίας (1983) 3 C.L.R. σελίδα 36 στην οποία αποφασίστηκε ομόφωνα ότι αποτελεί καθιερωμένη αρχή του διοικητικού δικαίου πως η διαπίστωση πραγματικών γεγονότων από ποινικό δικαστήριο είναι δεσμευτική πάνω στα πειθαρχικά όργανα νοουμένου ότι η διαπίστωση αυτή είναι θετική και βασίζεται πάνω σε κατηγορηματική απόφαση της αξίας του αποδεικτικού υλικού και δεν υπάρχουν αμφιβολίες όσον αφορά την αποδεικτική του αξία. Περιπλέον το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάσισε ότι κατά την ορθή εφαρμογή της αρχής αυτής θα πρέπει τα πειθαρχικά όργανα να αγνοούν αποδεικτικό υλικό που ήδη κηρύχθηκε αναξιόπιστο από ποινικό δικαστήριο.

Ο κ Ταλαρίδης στην παραγματικότητα δεν αμφισβήτησε τις πιο πάνω αρχές, εισηγήθηκε όμως, όπως λέχθηκε νωρίτερα, ότι το πόρισμα του Επαρχιακού Δικαστηρίου που περιέχεται στο Τεκμήριο 3 δεν αποτελεί διαπίστωση οριστικού γεγονότος αλλά πόρισμα πάνω σε παρεμπύπτον θέμα που αφορά την αποδοχή μαρτυρίας και επομένως δεν δεσμεύει την ΑΔΕΑ.

Εξετάσαμε με μεγάλη προσοχή τα επιχειρήματα των δικηγόρων και των δυο πλευρών, οι οποίοι μας έχουν παράσχει πολύτιμη βοήθεια στην ενώπιόν μας διαδικασία, και καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι η ΑΔΕΑ, ως πειθαρχικό όργανο, δεσμεύεται από το μέρος εκείνο του πορίσματος του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας που εκθέσαμε πιο πάνω και που αναφέρει ότι ο χρόνος μέσα στον οποίο τα αστυνομικά όργανα διεξήγαγαν την ανάκριση, σε συνδυασμό με το σύνολο των περιστάσεων της υποθέσεως, καθιστούσαν καταπιεστική την ενέργεια τους αυτή γιατί έτεινε να εξασθενίσει και εξασθένησε την ελεύθερη θέληση του τρίτου κατηγορουμένου (Παναγιώτη Γεωργίου). Θα ήταν, κατά τη γνώμη μας, αντίθετο με το δημόσιο συμφέρον αν η ΑΔΕΑ έκρινε από την αρχή τους ίδιους μάρτυρες και το ίδιο αποδεικτικό υλικό που έτυχε της εξονυχιστικής εξέτασης και κρίσης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας και

πιστεύουμε ότι βάσει της αρχής της βεβαιότητας του δικαίου και της ενότητας της απονομής της δικαιοσύνης, που είναι απαραίτητα χαρακτηριστικά κράτους δικαίου, επιβάλλεται να σεβαστούμε την ετυμηγορία του ποινικού δικαστηρίου.

Παρόλο που καταλήξαμε στο συμπέρασμα πως δεσμευόμαστε από την πιο πάνω διαπίστωση των πραγματικών γεγονότων που έκαμε το ποινικό δικαστήριο, ωστόσο φρονούμε ότι έχουμε διακριτική ευχέρεια να αποφασίσουμε εμείς οι ίδιοι με βάση το άρθρο 8 του Τροποποιητικού Νόμου για τον ΚΟΑ 87 του 1985, και ανεξάρτητα από την απόφαση του ποινικού δικαστηρίου, κατά πόσο μια τέτοια κατάθεση είναι δυνατό να γίνει αποδεκτή για τους σκοπούς της ενώπιόν μας διαδικασίας.

Προτού όμως ασκήσουμε τη διακριτική μας ευχέρεια, θα πρέπει πρώτα να εξετάσουμε κατά πόσον οι ενέργειες των αστυνομικών οργάνων, όπως διαπιστώθηκαν από το ποινικό δικαστήριο, συνιστούν απάνθρωπη και ταπεινωτική μεταχείριση εντός της έννοιας του άρθρου 8 του Συντάγματος, όπως ισχυρίστηκε η υπεράσπιση, γιατί, αν έτσι έχουν τα πράγματα, η ΑΔΕΑ δεν μπορεί να αποδεχτεί την υπό αμφισβήτηση κατάθεση, σύμφωνα με το άρθρο 35 του Συντάγματος, όπως ερμηνεύτηκε στην υπόθεση Αστυνομία Vs Γεωργιάδη. Το άρθρο 8 του Συντάγματος προβλέπει ότι "ουδείς υποβάλλεται εις βασανιστήρια ή εις απάνθρωπον ή ταπεινωτικήν τιμωρίαν ή μεταχείρισιν" και είναι παρόμοιο με το άρθρο 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης, και το άρθρο 35 του Συντάγματος επιβάλλει στις νομοθετικές, εκτελεστικές και δικαστικές αρχές της Δημοκρατίας την υποχρέωση να διασφαλίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων για τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες κάθε προσώπου.

Είναι γεγονός ότι διάφορες μορφές βασανιστηρίων με σκοπό τη λήψη ομολογίας ή πληροφοριών κατά τη διάρκεια της ανάκρισης κρατουμένων, όπως για παράδειγμα, η δημιουργία θορύβου, η στέρηση τροφής και νερού, η στέρηση ύπνου και άλλα παρόμοια είναι δυνατό να θεωρηθούν ότι συνιστούν απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση εντός της έννοιας του άρθρου 8 του Συντάγματος (βλ. Πολιτειακό Δίκαιο της Κυπριακής Δημοκρατίας υπό Κρίτωνος Τορναρίτη σελ. 78). Κατά τη γνώμη μας όμως, είναι σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, ζήτημα βαθμού κατά πόσον η στέρηση ύπνου, εμπίπτει εντός της έννοιας της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης. Στην προκειμένη περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα περιστατικά και γεγονότα της υποθέσεως, όπως διαπιστώθηκαν από το ποινικό δικαστήριο, κρίνουμε ότι οι ενέργειες των αστυνομικών οργάνων δεν ήταν τέτοιες ώστε να υπαχθούν στις πιο πάνω έννοιες και επομένως δεν συμφωνούμε με την εισήγηση της υπεράσπισης ότι παραβιάστηκε το άρθρο 8 του Συντάγματος.

Επομένως θα πρέπει να εξετάσουμε κατά πόσο, υπό το φως των πιο πάνω, θα ήταν επιτρεπτό υπό τις περιστάσεις να αποδεχτούμε την υπό αμφισβήτηση κατάθεση.

Αποτελεί βασική αρχή ότι η ομολογία ενός κατηγορουμένου μπορεί να γίνει αποδεκτή ως μαρτυρία αν δόθηκε με τη θέλησή του και είναι προϊόν της ελεύθερης βούλησής του. Από αρχαία χρόνια θεωρήθηκε παρακινδυνευμένο να γίνεται δεκτή ομολογία κατηγορουμένου, η οποία δεν είναι προϊόν της ελεύθερης θέλησής του, όχι μόνο γιατί είναι σχεδόν αδύνατο να εκτιμηθεί η αποδεικτική της αξία, αλλά και γιατί πρέπει πάντοτε να προστατεύονται τα θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου. Στην προκειμένη περίπτωση υπάρχει διαπίστωση γεγονότος από το ποινικό δικαστήριο, ότι, η ομολογία του τρίτου κατηγορουμένου ήταν προϊόν της εξασθένησης της ελεύθερης θέλησής του, ως αποτέλεσμα καταπιεστικής ενέργειας των αστυνομικών οργάνων. Επομένως η ΑΔΕΑ κατά πλειοψηφία, του κ Τάσσου Παπαδόπουλου διαφωνούντος, δεν αποδέχεται την κατάθεση ως τεκμήριο.

Υπό τις περιστάσεις, η ένσταση επιτυγχάνει και η κατάθεση δε γίνεται δεκτή.

Αλέκος Ευαγγέλου

Τίτος Φάνος

Αντώνης Δράκος

Ξένιος Ξενόπουλος

Πρόεδρος

Αντιπρόεδρος

Μέλος

Μέλος